

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VINKOVCI

za pedagošku godinu 2017./2018.

Vinkovci, rujan 2017.

ŽUPANIJA : Vukovarsko-srijemska

MJESTO: Vinkovci

ADRESA : J. J. Strossmayera 7

E – MAIL: centar.za.predskolski.odgoj@ vk.t-com.hr

Telefon : 032/ 304-260

Faks : 032/ 304-260

Matični broj : 3367797

OIB : 68478848439

OSNIVAČ: Grad Vinkovci

GODINA OSNIVANJA: 1988.g.

RAVNATELJICA : Suzana Zidar

NAŠA MISIJA

U Dječjem vrtiću Vinkovci nastojimo njegovati kulturu igre kao bitan medij za razmjenu informacija i osnaživanje socijalnih kontakata među djecom. Želimo da je naš vrtić mjesto gdje će se dijete osjećati sigurno i zaštićeno, a s druge strane imati priliku za istraživanjem, proučavanjem i boravku na mjestu gdje mu je omogućena čarolija i radost otkrivanja nečeg novog, mjesto gdje će radosno učiti, odrastati i živjeti.

NAŠA VIZIJA

Zajednička vizija svih zaposlenika Dječjeg vrtića Vinkovci je da zajedno s roditeljima koračamo prema dogovorenim kriterijima kvalitete, prema radu koji je usmjeren na cjelovit razvoj djece te da svi zajedno vrtić doživljavaju kao mjesto učenja, radosti i življenja.

NAŠE GESLO

Vaše dijete je posebno, drukčije od ostale djece i dopustimo mu zajedno da takvo i ostane.

Sadržaj:

1.KURIKULUM

1.1. O kurikulumu

1.2. Iz Nacionalnog okvirnog kurikuluma

1.2.1. Svrha i važnost predškolskog kurikuluma

1.2.2. Struktura predškolskog kurikuluma

1.2.3. Područja kompetencijskih dimenzija

1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića

1.4. Kurikulum Dječjeg vrtića Vinkovci

2. PROGRAMI

2.1. Redoviti programi

2.1.1. Vjerski odgoj

2.1.2 Program predškole

2.1.3. Škola sporta

2.1.4. Škola ranog učenja engleskog jezika

2.2. Programi za roditelje

2.2.1. Rastimo zajedno

2.2.2. Klub roditelja- rastimo zajedno

2.2.3. „Klub očeva Rastimo zajedno“

3. BITNI ZADACI ODGOJNO – OBRAZOVNO RADA NA NIVOU USTANOVE

3.1. Zadaće na nivou ustanove u kontinuitetu

3.1.1. Obogaćivanje odgojno – obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

4.PROJEKTI DJEČJEG VRTIĆA VINKOVCI

1. KURIKULUM

1.1. O KURIKULUMU

Kurikulum je teorijska koncepcija koja se u praksi zajednički brani tj. sukonstruira na temelju zajedničkog učenja, istraživanja i participacije svih sudionika odgojnog procesa u ustanovi (Gandini, Forman 1998., Rinaldi 1998.). U praksi se kontinuirano provjerava, nadopunjuje i mijenja, a moguća je u ustanovi koja se transformira u organizaciju koja uči i istražuje. Važno je naglasiti da korespondira s kvalitetom uvjeta (fizičkog i socijalnog) okruženja za življenje, učenje i odgoj predškolske ustanove. Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevaju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala. Odgojno-obrazovnu praksu i kurikulum neke predškolske ustanove ne može promijeniti novi programski dokument, nego ljudi u ustanovi, sukladno svojim konkretnim uvjetima, svojoj zrelosti i svom razumijevanju vlastite prakse. Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

1.2. Iz Nacionalnog okvira kurikuluma

1.2.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života.

Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta.

Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja.

Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

1.2.2. Struktura predškolskoga kurikuluma

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okružje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.2.3. Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, tj. izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu u trenutačnom okruženju te ga kvalitetno

osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, (samo) organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način; sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkoga (usklađena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornoga ponašanja prema sebi, drugima i okružju (prirodnom i materijalnom); etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost (samo)poticanja na djelovanje, (samo)organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost); stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost); sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća; inovativnost i poduzetničke sposobnosti. Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića

za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- istraživanje i razvijanje kompetencija o samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja) o usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore o stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema) o osiguravanju kvalitetne prilagodbu trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta

za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja - za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:
- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika

- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

Naša vizija je vrtić kao mjesto osobnog rasta i razvoja svakog pojedinca u okruženju koje je poticajno kako za dijete tako i za odraslu osobu. Kako bi ispunili svoju težnju, od nas samih se očekuje kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

1.4. Kurikulum Dječjeg vrtića Vinkovci

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovne programe, program katoličko-vjerskog odgoja, program javnih potreba za djecu s teškoćama, program javnih potreba predškole i programa rada s roditeljima.

Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti. Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su: podizanje stručnih kompetencija odgojitelja, kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić, prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice. Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su: organizacijsko vođenje ustanove, kultura ustanove te kurikulum i odgojno-obrazovni proces. Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeće razvojne zadaće:

1. Osnaživanje timskog rada
2. Pобољшanje komunikacije i kvalitete odnosa svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa
3. Razvijati kulturu dijaloga među svim djelatnicima
4. Povećati planiranje odgojno-obrazovnog procesa temeljeno na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djece.

Vrtićki kurikulum je razrađen po odgojno-obrazovnim programima. Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada proizlaze iz evaluacije rada prethodne pedagoške godine.

2. PROGRAMI

2.1. Redoviti programi

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece sa teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada sa djecom predškolske dobi

Ciljevi redovitih programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje) zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od navršene prve godine do polaska u osnovnu školu. Nudimo cjelodnevne (10-satne) programe u trajanju od 6.00 sati do 16.30 te poludnevne (5-satne) programe koji počinju s radom u 8.00 i traju do 12.00 sati.

Raspored odgojiteljica po vrtićima i odgojnim skupinama redovnog programa:**Dječji vrtić STRIBOR**

Dob djece	Broj djece	Odgojiteljice
U 3. i 4. godini	23	Sandra Šimunić i Ljubica Jukić
U 4. i 5. godini	28	Marijana Jurić i Suzana Kovačević
U 4. i 5. godini	23	Gordana Draženović i Marija Kovač
U 6. godini do polaska u školu	27	Andrijana Pilipović i Anica Češljar
UKUPNO	101	

Jaslice STRIBOR

Dob djece	Broj djece	Odgajateljice
U 2. i 3. godini	10	Verica Srednoselec i Nađa Hardi
U 2. i 3. Godini	10	Ljubica Jozić i Katica Krajinović
U 2. i 3. Godini	10	Ana Bošković Breški i Kosjenka Rajković
UKUPNO	30	

Dječji vrtić VLADIMIR NAZOR

Dob djece	Broj djece	Odgojiteljice
U 2. i 3. godini	13	Grozdana Lučanin i Snježana Begić
U 4. Godini	18	Anamarija Ugljik i Eva Skaramuca
U 5. godini	19	Biserka Balog i Irena Zeljko Janošić
U 6. godini do polaska u školu	23	Vesna Filić i Dubravka Brandić
UKUPNO	73	

Dječji vrtić BUDUĆNOST

Dob djece	Broj djece	Odgojiteljice
U 2. i 3. Godini	11	Ivana Perković Trabak i Andrijana Hrvojević
U 3. i 4. Godini	18	Željka Plavšić i Etelka Križak Delibašić
U 5. godini	20	Anita Gelo i Marija Pap
U 6. godini do polaska u školu	24	Gordana Maras i Nevenka Majetić
UKUPNO	73	

Dječji vrtić PČELICA

Dob djece	Broj djece	Odgajateljica
U 2. i 3. Godini	16	Mirica Radić i Mirjana Galić
U 4. i 5. Godini	19	Snježana Jankić i Ivanka Cesar
U 6. godini do polaska u školu	23	Željka Papac i Silvija Peras
UKUPNO	58	

Dječji vrtić LENIJE

Dob djece	Broj djece	Odgajateljice
U 2., 3. i 4. Godini	14	Ivana Vujeva Smilović i Mateja Mišić
U 5. i 6. Godine	23	Martina Majko i Mirela Dajak
UKUPNO	37	

Dječji vrtić NAŠA RADOST

Dob djece	Broj djece	Odgajateljice
U 2., 3. i 4. Godini	7	Bernardica Jerković i Snježana Španić Vrabec
U 5. i 6. Godini	18	Katica Lacić i Ljiljana Bubalo
UKUPNO	25	

Radno vrijeme

Radno vrijeme Centra za predškolski odgoj Vinkovci je od 6:00 – 16:30 sati. Radno vrijeme ustanove usklađuje se s potrebama zaposlenih roditelja i dolaskom djece, a ritam dnevnog života s potrebama djece.

Tijekom godine radnici se mogu raspoređivati na druge područne vrtiće, ako to organizacija posla i kvaliteta rada iziskuje.

Radno vrijeme odgojitelja:

Skupina	I turnus	II turnus
Dežurstvo	6,00h do 12,00h	10,30h do 16,30h
	6,30h do 12,30h	10,00 do 16,00
Redovni rad skupine	7,00h do 13,00h	10,00h do 16,00h
Međusmjena	9,00h do 15,00h	

Raspored stručnih suradnika:

Naziv radnog mjesta	Ime i prezime radnika	Mjesto rada
Pedagoginja	Monika Dragun	Uprava, J.J.Strossmayera 7, Vinkovci
Psihologinja	Iva Krešić	Uprava, J.J.Strossmayera 7, Vinkovci
UKUPNO	2	

Radno vrijeme stručnih suradnika:

Naziv radnog mjesta	I turnus
Pedagog	8,00h do 15,00h
Psiholog	8,00h do 15,00h

Radno vrijeme stručnih suradnica preraspoređuje se na 35 sati tjedno na poslove rada u Centru i 5 sati tjedno na poslove koji se realiziraju u Dječjem vrtiću Vinkovci ili izvan, a to su: individualno stručno usavršavanje, odgojiteljsko vijeće, aktivni, seminari, predavanja, suradnja s roditeljima, roditeljski sastanci, rad na radionicama, priredbe, javne manifestacije, suradnja sa ustanovama.

Način realizacije programa odgojno-obrazovnog rada

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulatívno materijalno okruženje koje potiče na istraživanja i stjecanje znanja.

Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje procesa učenja djece
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika.

Način vrednovanja

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana ustanove
- kroz nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu
- samoevaluacija

2.1.1. Program katoličko-vjerskog odgoja

Program obogaćen katoličko vjerskim sadržajima provodi se u dječjim vrtićima Pčelica i Vladimir Nazor gdje program provode odgojiteljice u vjeri- Biserka Balog, Željka Papac i Snježana Begić.

Ciljevi programa

Cilj katoličkog vjerskog odgoja je odgajati religioznu dimenziju djeteta i oplemeniti ju za ljudske vrijednosti: savjest, intelekt, karakter, vjera ljubav, nada i osobnost. U redoviti program integrirani su elementi katoličkog vjerskog odgoja, gdje se indirektno, kroz igru, u djetetu potiče ljubav prema istini, dobroti, životu. Tako se na spontan i blag način,

poštujući dječju prirodu, njeguje i duhovna dimenzija djeteta. Pažljivo osmišljeni poticaji i aktivnosti uče dijete ljubiti i poštovati sebe i druge, ujedno ga odgajajući za odgovornost prema cijelome svijetu. Program provode posebno educirane odgojiteljice.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci koja pohađaju odgojne skupine odgojiteljica u vjeri: Biserke Balog, Snježane Begić i Željke Papac. Program će se provoditi kao kraći program. U područnom objektu Pčelica odgojiteljica Željka Papac provodit će vjerski program u odgojnoj skupini djece u šestoj i sedmoj godini života. U područnom objektu Vladimir Nazor odgojiteljica Snježana Begić provodit će vjerski program u jasličnoj odgojnoj skupini djece u drugoj i trećoj godini života. U istom vrtiću, odgojiteljica Biserka Balog provodit će vjerski program u skupini djece u četvrtoj i petoj godini života.

Način realizacije

- situacijski spontano i nepredviđeno kada prati potrebe i osjećaje djeteta
- planski i predviđeno slijedeći liturgijsko vrijeme i blagdane

Teme vjerskog odgoja kroz godinu

- Doček i prihvaćanje djece
- Stvoreni svijet i stvorenja u njemu
- Kraljevstvo Božje
- Božić- Radost Isusova dolaska na svijet
- Isusovo djetinjstvo i život
- Otkrivanje tajne života
- U znaku vode i svjetla- ususret uskrslome Isusu
- Majka
- Moja kršćanska zajednica- Crkva

Način vrednovanja

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana ustanove
- zajedničke refleksije odgojiteljica u vjeri i stručnog tima
- izvan vrtića program i provedbu stručno nadzire Ministarstvo prosvjete i sporta, agencija za odgoj i obrazovanje i Biskupijski katehetski ured

2.1.2. Program predškole

Ciljevi programa

Osigurati okruženje u kojem će djeca najviše moguće razviti svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu novim uvjetima života, rasta i razvoja, što ga u školi očekuju.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci školskim obveznicima školske godine 2018./2019.

Način realizacije

Program predškole provodi se u prijedodnevrim satima u dječjim vrtićima Budućnost i Pčelica u trajanju od 250 sati. Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Posebna se pozornost pridaje poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara.

Način vrednovanja

- kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana ustanove

Raspored odgojiteljica po vrtićima i odgojnim skupinama programa predškole:

Dječji vrtić BUDUĆOST

Odgojiteljica voditeljica predškole	Skupina	Planirani broj djece
	Skupina 1	16
	Skupina 2	16
	Skupina 3	16
	Skupina 4	16
UKUPNO	4	64

Dječji vrtić BUDUĆNOST

Odgojiteljica voditeljica predškole	Skupina	Planirani broj djece
	Skupina 1	16
	Skupina 2	16
	Skupina 3	16
	Skupina 4	16
UKUPNO	4	64

2.1.3. Škola sporta

Ciljevi programa

Omogućiti djeci pravilan razvoj lokomotornog sustava i upoznavanje sadržaja vezanih uz sportski život čime se utječe na cjelokupni razvoj djeteta i stvaranje navika zdravog života.

Namjena programa

Škola sporta namijenjena je djeci srednje i starije odgojne skupine (od četvrte do šeste godine) koja su uključena u redovan program, a koja pokažu poseban interes za ovaj vid programa.

Način realizacije

Sportska igraonica provodi se u vidu tjelesnih aktivnosti od listopada do svibnja, dva puta tjedno po 45 minuta u vrtiću Stribor. Sportske aktivnosti obuhvaćaju programske sadržaje prirodnih oblika kretanja, razne elemente tjelesnog vježbanja, sportskih igara, elementarnih igara, sportske i korektivne gimnastike, atletike, plivanja i drugih kinezioloških aktivnosti. Program se provodi uz suradnju sportskih trenera škole sporta „Baloo“

Način vrednovanja

- valorizacija rada nakon završetka programa kroz završnu priredbu pred roditeljima

2.1.4. Škola ranog učenja engleskog jezika

Ciljevi programa

Omogućiti djeci da kroz raznovrsne poticaje na igru, istraživanje, stvaranje, druženje i suradnju u spontanoj interakciji s teachericom i drugom djecom, na njemu primjeren i zanimljiv način razvija senzibilitet za engleski jezik.

Namjena programa

Škola ranog učenja engleskog jezika namijenjena je djeci srednje i starije odgojne skupine (od četvrte do šeste godine) koja su uključena u redovan program, a koja pokazuju poseban interes za ovaj vid programa.

Način realizacije

Program ranog učenja engleskog jezika provodi se od listopada do svibnja, dva puta tjedno po 35 minuta. Aktivnosti ranog učenja stranog jezika obuhvaćaju pjesmice, recitacije, brojalice, plesove i igre na engleskom jeziku. Program se provodi uz suradnju teacherica škole stranih jezika „Linguapax“ Vinkovci.

Način vrednovanja

- valorizacija rada nakon završetka programa kroz završnu priredbu pred roditeljima

2.2. Programi za roditelje

2.2.1. Rastimo zajedno

Program je razvijen u okviru UNICEF-ovog Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo ("Prve tri su najvažnije") s ciljem osnaživanja suradnika u predškolskim ustanovama za pružanje podrške roditeljima u najboljem interesu djece. U cijelosti se provodi u suradnji s Odsjekom za predškolski odgoj Agencije za odgoj i obrazovanje.

Ciljevi programa

Glavni cilj programa radionica je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu; bolje upoznaju sebe kao roditelja te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja).

Namjena programa

Svrha programa radionica za roditelje „Rastimo zajedno“ jest omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj kako roditelja tako i djeteta.

Program	Voditelji	Vrijeme rada i trajanje programa	Mjesto održavanja radionica	Broj roditelja
Rastimo zajedno	1. tim: Suzana Zidar, Iva Krešić i Monika Dragun	11 radionica u trajanju od 2 sata	Jaslice Stribor	1. 12
	2. tim: Snježana Španić Vrabec, Silvija Peras i Mirela Dajak		DV Pčelica	2. 12

Način realizacije

Radionice u trajanju 2 sata. Teme radionica:

1. Roditelji 21. stoljeća
2. Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta
3. Roditeljski ciljevi
4. Sva naša djeca i kako ih volimo
5. Slušanje-vještina roditeljstva
6. Kako dijete uči o svijetu oko sebe
7. Postavljanje granica
8. Biramo i kreiramo rješenja

9. Još želim znati
10. Biti roditelj: utjecaj i izbori
11. Završetak i novi početak

Na radionicama roditelji s voditeljicama i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo, upoznaju bolje sebe kao roditelja, uviđaju načine na koje se odnose prema svom djetetu te doznaju i za druge moguće načine. Također se upoznaju sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, kao i o roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja). Uz to, preispituju se vrijednosti u podlozi vlastitog roditeljstva, uči o potrebama djece i roditelja i načinima njihovog zadovoljavanja, vježbaju komunikacijske vještine i odgovara na druga pitanja za koja roditelji izraze interes. Predavanjima i vježbama stječu se znanja i vještine koje roditeljima koriste u odnosu s djetetom. Razgovorom se izmjenjuju iskustva o rješavanju problema s djetetom. Druženjem se postaje sigurniji, samopouzdaniji, zadovoljniji.

Način vrednovanja

- upitnici i evaluacijske liste za roditelje prije početka i nakon održanog ciklusa radionica
- evaluacija voditelja radionica nakon svake provedene radionice

Isti tim (Suzana Zidar, Iva Krešić i Monika Dragun) vodit će i **radionice s odgojiteljima „Rastimo zajedno“**. One su nastale kao odgovor na potrebu da se primjena Programa „Rastimo zajedno“ osim na roditelje proširi i na odgojitelje s ciljem da i oni usvoje i primjenjuju u svakodnevnom susretanju i radu s djecom i roditeljima vrijednosti, znanja i vještine koje program promovira.

2.2.2. Klub roditelja Rastimo zajedno

Ciljevi programa

Nastavak poticajnog i osnažujućeg druženja za roditelje koji su završili program Rastimo zajedno kroz teme vezane uz roditeljstvo. Druženje i upoznavanje cijele obitelji Rastimo zajedno.

Namjena programa

Nakon završenog ciklusa omogućiti nastavak protoka informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj kako roditelja tako i djeteta.

Program	Voditelji	Vrijeme rada i trajanje programa	Broj roditelja
Klub roditelja Rastimo zajedno	Suzana Zidar, Snježana Španić Vrabec, Mirela Dajak, Silvija Peras, Ljubica Jozić, Dubravka Brandić, Sandra Šimunić, Iva Krešić, Monika Dragun	radionica za roditelje u trajanju od 2 sata	roditelji koji se odazovu iz svih dosadašnjih generacija

Način realizacije

Nakon završenog ciklusa održati radionicu Sukobi za sve roditelje koji su završili program Rastimo zajedno..

Način vrednovanja

Evaluacijske liste voditelja nakon održanih radionica.

2.2.3. „Klub očeva Rastimo zajedno“

Na Rastimo zajedno Klubu s očevima posebna pažnja se želi posvetiti ulozi oca u ranom djetinjstvu. Roditeljstvo se često gleda kroz majčinstvo, a očinstvo se donekle zanemaruje. Nova znanstvena otkrića pokazuju koliko je odnos očeva i djece važan za razvoj djeteta i govore o jedinstvenom doprinosu koje daje očeva uključenost.

Ciljevi programa

Glavni cilj programa radionica je stvoriti prilike da se čuje kako očevi žive svoje očinstvo te kako ih se eventualno može poduprijeti u ostvarivanju njihove važne uloge u djetetovu razvoju, razmjenom informacija ili na neki drugi način. Cilj je i omogućiti očevima da se upoznaju s nekim informacijama o programu Rastimo zajedno.

Namjena programa

Svrha programa radionica „Klub očeva Rastimo zajedno“ jest omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji očevima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj kako roditelja tako i djeteta.

Program	Voditelji	Vrijeme rada i trajanje programa	Mjesto održavanja radionica	Broj roditelja
Rastimo zajedno	Suzana Zidar, Iva Krešić i Monika Dragun	4 radionice u trajanju od 2 sata	Jaslice Stribor	10

Način realizacije

Radionice u trajanju 2 sata. Teme radionica:

1. Očinska uloga u ranom djetinjstvu
2. O očevima i osjećajima
3. O mamama i tatama
4. Tata od zanata

Način vrednovanja

- upitnici i evaluacijske liste za roditelje prije početka i nakon održanog ciklusa radionica
- evaluacija voditelja radionica nakon svake provedene radionice

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

1. Nastavak unapređenja i oblikovanja poticajnog materijalnog i socijalnog i vremenskog okruženja prostora skupina te realizacija oblikovanja zajedničkih prostora u funkciji igre i učenja djece. Primjena suvremenih procesa učenja djece, poticanje suradnje, timskog rada i kvalitete interakcije na svim razinama.

- prostor soba strukturirati i mijenjati tijekom godine na način da je transparentan i omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, osamljivanje, različite interakcije i komunikacije
- obogaćivanje centara kvantitetom i kvalitetom materijala planiranim i izrađenim u suradnji s djecom
- smišljeno i pravovremeno planirati između prostorno i organizacijski povezanih grupa (dnevni i tjedni dogovori timova odgajatelja) omogućiti djeci da većinu dana slobodno cirkuliraju između soba birajući prostor i aktivnosti pri čemu ne dolazi do ponavljanja ponude materijala u susjednim sobama

- fleksibilna organizacija poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti
- stvaranje suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostavljanje partnerskih odnosa između svih sudionika odgojno obrazovnog procesa: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
- nastavak projektne metoda rada s djecom (pokretanje projekata po interesu djece u vrtićkim skupinama, praćenje i dokumentiranje projekata, prezentacija projekta djeci, roditeljima i široj zajednici)

Očekivani rezultati

- prostorno, materijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese djece, svi prostori potiču djecu na suradnju, igru i učenje
- otvorena vrata između skupina u kojima su ponuđeni različiti poticaji nastali kao produkt zajedničkog planiranja i koji omogućavaju slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru
- vrijeme preklapanja radnog vremena odgojitelja iskorišteno za rad u manjim grupama (korištenje međuprostora i zajedničkog prostora)
- formiran interesni stručni aktiv za oblikovanje zajedničkih unutarnjih prostora (hol, blagovaona, međuprostori) koji se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti u zajedničkim prostorima
- suradnički dijalog među svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- proveden dobro dokumentiran projekt u svakoj skupini

2. Vanjski prostor u funkciji integriranog učenja, poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i navika zdravog načina života

- svakodnevno promišljati i osigurati različite materijale i igre na vanjskom prostoru sa ciljem što raznovrsnijeg izražavanja, istraživanja i konstruiranja
- svakodnevno dogovarati, planirati i provoditi različite sportske aktivnosti na vanjskom prostoru i dvorani
- šetnje u bližu okolicu vrtića

Očekivani rezultati

- planiranje sportskih aktivnosti i materijala koji se koriste na vanjskom prostoru u cilju integriranog učenja vidljivo u dokumentaciji skupina i svakodnevnom radu
- aktivnosti provedene na vanjskom prostoru i dvorani dokumentirane i prezentirane u unutarnjem prostoru (sobe dnevnog boravka, međuprostori) i na roditeljskim sastancima
- formiran interesni stručni aktiv za aktivnosti na vanjskom prostoru koji se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti na vanjskom prostoru

3. Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja

- razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta
- timska planiranja/refleksije sa svrhom dogovaranja daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata
- zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. s ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljenih na interesu djece
- prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentaciju (fotografije, izjave, dječji djece radovi) u zajedničkim prostorima (hol, međuprostori, blagovaona)

Očekivani rezultati

- provedene timska planiranja/refleksije po punktovima

- uvedeni etnografski zapisi dječjih aktivnosti (fotografije, izjave djece, anegdote, bilješke i sl.) vidljivi u sobi dnevnog boravka i zajedničkim prostorima vrtića
- tromjesečni, tjedni i dnevni plan planiran suradnički (međugrupna suradnja) na osnovu dnevnih zapažanja i praćenja djeteta, te prepoznavanja interesa kako grupe tako i pojedinog djeteta

4. Obogaćeni rad s predškolicima

- planiranje materijala i aktivnosti koje omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima (practicirati i poticati rasprave, razgovore, diskusije, razmjene znanja), te međudjelovanje sa sadržajima učenja i potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan prelazak u osnovnu školu (predmatematičkih i predčitalačkih vještina, motoričkih sposobnosti, komunikacijskih vještina, samostalnost i sl.)
- dokumentiranje procesa učenja djece, suradnja odgajatelja različitih skupina u planiranju aktivnosti i pokretanje projekta po interesu djece
- omogućiti popodnevni odmor predškolicima koji za to imaju potrebu

Očekivani rezultati

- savladani razvojni zadaci bitni za polazak u školu
- djeca su pripremljena za polazak u školu, usvojila su potrebne kompetencije
- djeca su kroz program vježbanja s odgojiteljima i trenerima poboljšala motoričke sposobnosti, razvila sportski duh i usvojila važnost vježbanja

3.1. Zadaća na nivou ustanove u kontinuitetu

- razvijanje ekološke svijesti kod djece
- obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima
- očuvanje kulturne baštine
- poticanje, uvažavanje i prihvaćanje različitosti kroz svakodnevni život s djecom s teškoćama u razvoju u vrtiću
- Program praćenja kvalitete rada vrtića - nastavak rada tima za kvalitetu

3.1.1. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Mjesec	Obilježavanje
Rujan	Međunarodni dan pismenosti, Dan hrvatske policije
Listopad	Pozdrav jeseni, Međunarodni dan djeteta, Dan neovisnosti, Dan kravate, Svjetski dan jabuke
Studen	Svi sveti, Dušni dan, Dan sjećanja na Vukovar, Dan hrvatskih kazališta
Prosinac	Sv. Nikola, Badnjak, Božić, Stara godina
Siječanj	Nova godina, Sveta tri kralja, Noć muzeja
Veljača	Svijećnica, Valentinovo, Maškare
Ožujak	Pepelnica, Dani hrvatskog jezika, Svjetski dan lutkarstva, Svjetski dan kazališta, početak proljeća, Svjetski dan voda, Noć s Andersenom
Travanj	Svjetski dan svjesnosti o autizmu, Međunarodni dan dječje knjige, Uskrs, Sajam zdravlja
Svibanj	Praznik rada, Majčin dan, Svjetski dan sporta, Olimpijada
Lipanj	Završna svečanost

Ostale aktivnosti tijekom godine vezane za odgojno-obrazovni rad

Redni broj	Naziv aktivnosti/ manifestacije	Suradnja s vanjskim čimbenicima	Sudionici	Vrijeme provedbe
1.	Sajam sportova	Zajednica športskih udruga grada Vinkovaca, OŠ „A.G.Matoš“ Vinkovci	Djeca starijih odgojnih skupina dječjih vrtića Stribor, Pčelica i Vladimir Nazor	11. rujna 2017.g.
2.	Obilježavanje Hrvatskog olimpijskog dana	Zajednica športskih udruga grada Vinkovaca	djeca svih vrtića	10.rujna 2017.
3.	Obilježavanje Dječjeg tjedna ▶ nastupi djece na Trgu bana J.Šokčevića s kratkom plesnom točkom ili recitacijom ▶ manifestacija „Ljubav djeci prije svega“	Društvo Naša djeca Vinkovci	djeca starijih skupina	2.listopada 2017.
4.	„Pozdrav jeseni“ ▶ tradicionalni pozdrav jeseni svih vrtića- zajedničko druženje i natjecanje u različitim disciplinama	Obilježavanje Dječjeg tjedna	djeca svih vrtića	1.-8..listopada 2017.
5.	Dan otvorenih vrata prezentacija rada vrtića	roditelji i lokalna zajednica	odgojiteljice i djeca svih vrtića	4. listopada 2017.
6.	Dan bijelog štapa	Udruga za slijepe i slabovidne osobe	djeca starijih odgojnih skupina	listopad 2017.
7.	Dan kravate		djeca srednjih i starijih odgojnih skupina	18. listopada 2017.
8.	Posjet Centru za rehabilitaciju „Mala Terezija“ • učenje o razlikama među nama te njihovo uvažavanje i prihvaćanje	Mala Terezija	odgojiteljice i djeca	prosinac 2017.
9.	Posjet Domu „Sv.Ana“ Vinkovci	Dom „Sv. Ana“ Vinkovci	odgojiteljice i djeca starijih skupina	prosinac 2017.

10.	Posjet Domu za starije i nemoćne osobe Vinkovci	Dom za starije i nemoćne osobe	odgojiteljice starijih odgojnih skupina	prosinac 2017.
11.	Večer matematike	Hrvatsko matematičko društvo	djeca i odgojiteljice srednjih i starijih odgojnih skupina	7. prosinca 2017.
12.	Vinkovački karneval	Udruga Vinkovački karneval	djeca i odgojiteljice starijih odgojnih skupina dječjih vrtića Lenije i Vladimir Nazor	veljača 2018.
13.	Sigurnost na vodi	Projekt u partnerstvu Dječjeg vrtića Vinkovci , Gradskog Crvenog križa, Vinkovačkog plivačkog kluba i Plivališta „Lenije“	djeca u 5. i 6. godini života	po rasporedu tijekom pedagoške godine
14.	Hrvatski olimpijski dan Prezentacija sportskih vještina		djeca dječjeg vrtića Vladimir Nazor	tijekom pedagoške godine
15.	Dan muzeja ▶ obilježavanje dana posjetom izložbenom prostoru Muzeja	Gradski muzej Vinkovci	djeca srednjih i starijih skupina	prema rasporedu Muzeja
16.	„Lutkarsko proljeće“ ▶ kazališne predstave za djecu	Gradsko kazalište „Joza Ivakić“ Vinkovci	djeca mlađih, srednjih i starijih skupina	travanj 2018.
17.	Noć knjige	Zajednica nakladnika i knjižara Hrvatske gospodarske komore, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu...	djeca svih odgojnih skupina	travanj 2018.g.
18.	„Naša mala knjižnica“ ▶ obilježavanja Mjeseca knjige i Međunarodnog dana pismenosti ▶ formiranje putujuće vrtićke knjižnice	Gradska knjižnica i čitaonica za djecu	djeca srednjih i starijih skupina	kontinuirano tijekom cijele godine
19.	Arhivske radionice	Državni arhiv u	djeca starijih odgojnih	tijekom pedagoške

		Vukovaru	skupina	godine
20.	Sajam zdravlja Vinkovci • prezentacija rada vrtića na temu zdravlja	Grad Vinkovci Hrvatska mreža zdravih gradova	djeca i odgojiteljice dječjeg vrtića Budućnost i Naša radost	travanj 2018.
21.	Koliko sunaca! Koliko svjetova! 3. tjedan znanosti	Nastavnici osnovne škole „A.G.Matoš“ Vinkovci	djeca i odgojiteljice svih odgojnih skupina, pedagoginja	travanj 2018.
22.	Čitaj mi! • promicanje čitanja naglas djeci od rođenja.	Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	djeca starijih odgojnih skupina	travanj 2018.
23.	Cvjetni korzo	Udruga Vinkovački karneval	djeca starijih odgojnih skupina	svibanj 2018.
	Pčelarski dani	Pčelarski savez Vinkovci	djeca starijih odgojnih skupina	svibanj 2018.
24.	Olimpijada predškolaca • natjecanje dječjih vrtića županije u sportskim disciplinama	Županijski savez športova Vukovarsko-srijemske županije, Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija te Zajednica športskih udruga grada Vinkovaca (ZŠU)	djeca starijih skupina	svibanj 2018.
25.	Zaštita prirode • poučavanje djece kako zaštititi prirodu	Javna ustanova za upravljanjem zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije	djeca starijih odgojnih skupina	tijekom pedagoške godine
26.	Rimski dani u Vinkovcima	Turistička zajednica Vinkovci	djeca starijih odgojnih skupina	svibanj 2018.
27.	Obilježavanje Dana grada Vinkovaca	Grad Vinkovci	djeca i odgojiteljice svih vrtića	srpanj 2018.
28.	Obilježavanje važnih datuma	Pošta, vatrogasni dom, policija, banke, škole...	djeca svih odgojnih skupina	tijekom pedagoške godine

Očekivani rezultat

- samoevaluacija

- kontinuirano praćenje razvojnog plana ustanove

4. PROJEKTI

Rad na projektu je jedan od oblika integriranog kurikuluma. Tijek rada na projektu nije moguće unaprijed planirati, nije ga moguće ranije strukturirati, nije unaprijed određena duljina njegova trajanja niti se zna u kojem će se smjeru razvijati. Osnovni je kriterij odabira smjera razvoja projekata interes djece. Jedino što je unaprijed poznato je da će projekt sadržavati istraživanje, izražavanje, rasprave i to kroz uporabu različitih simboličkih jezika.

S obzirom da je interese djece nemoguće planirati unaprijed (za razdoblje cijele pedagoške godine) ovdje su navedeni očekivani projekti koji će se provoditi, a koji su na neki način proizašli iz praćenja djece tijekom prethodne pedagoške godine.

Sukladno interesima djece odgojitelji će ove godine planirati materijale kojima će poticati djecu na daljnja istraživanja i prema potrebi organizirati refleksije. **Isto tako, ovdje će se navesti samo ciljeve i zadaće, jer će aktivnosti proizaći iz interesa djece te tijekom razvoja projekata.**

Projekt na razini cijelog Centra za predškolski odgoj Vinkovci: Želim promijeniti svijet u kojem živim

Projekt će biti realiziran na temelju aktivnosti koje će odgojiteljice provoditi tijekom godine vezano uz:

- njegovanje svijesti o važnosti ekologije
- njegovanje svijesti o važnosti društvenih odnosa na svim relacijama
- razvijanje svijesti o tome kako svi na svojim pozicijama možemo učiniti mali dio da svijet oko nas postane ljepši i ugodniji za život

Provedene aktivnosti predstaviti ćemo kroz brošuru ili slikovnicu gradonačelniku grada Vinkovaca i koordinacijskom odboru „Grad Vinkovci-prijatelj djece“, s namjerom da zaista mjesto u kojem živimo učinimo još ljepšim za život najmlađih stanovnika grada.

Dječji vrtić Stribor

Projekt u Striboru na razini vrtića naziva se **Zelenije od zelenoga**. Cilj projekta jest pobuditi kod djece svijest o važnosti čistog i zdravog okoliša.

Zadaće projekta:

- bogatiti aktivni dječji vokabular(ekologija, otpad,ukrasno bilje, začinsko bilje)
- stjecati iskustvo aktivnim sudjelovanjem u brizi i njezi vrtićkog okruženja
- razvijati empatiju za prirodu i okoliš upotrebljavajući otpadne materijale u odgojno-obrazovnom radu
- poticati važnost ekološke svijesti djece prema očuvanju okoliša i sredine u kojoj boravimo

Projekti skupina područnog objekta Stribor

Projekt: : Tragom u boji

Cilj: upoznati djecu s osnovnim bojama kroz različite aktivnosti

Zadaće:

- razvijati motoričke sposobnosti šake i prstiju
- razvijati samostalnost i neovisnost kroz slobodu izbora ponuđenih aktivnosti i materijala
- poticati pozitivan stav prema stjecanju novih znanja

Projekt: Gdje spavaju igračke?

Cilj: poticati djecu na odlaganje igračaka na svoje mjesto i boravak u uređenom okruženju

Zadaće:

- omogućiti neometano kretanje djece po sobi
- poticati otvorenu komunikaciju na relaciji: dijete-dijete, dijete-odgojiteljice, dijete-skupina
- omogućiti djeci što raznovrsnije igračke uz uredna odlaganja na zajednički dogovorena mjesta

Projekt: Stari prostor u novom ruhu

Cilj: osvijestiti važnost osmišljenog prostora kao poticajnog okruženja

Zadaće:

- poticati i razvijati osjećaj za estetsko oblikovanje prostora
- upoznati procese rada- brušenje, bojanje, dekoriranje
- razvijati osjećaj za prostor kao sudionika u kvalitetnom življenju i igri

Projekt: Hrana prilagođena dobi

Cilj: poticati djecu na zdravu prehranu

Zadaće:

- upoznati djecu sa zdravim namirnicama važnim za njihov rast i razvoj
- poticati djecu na samostalno pripremanje hrane
- omogućiti djeci doživljaj hrane svim osjetilima

Projekt: zanimljiva Slovarica

Cilj: poticati kod djece interes za slova i riječi

Zadaće:

- razvijati predčitačke vještine kod djece, bogatiti njihov rječnik i govorne sposobnosti
- razvijati kod djece sposobnost opažanja, pamćenja i logičnog zaključivanja
- uvesti djecu u čarobni svijet pripovijetki i bajki

Projekt: Igramo se i učimo pisati

Cilj: pripremiti djecu za polazak u školu kroz početno pisanje slova i brojeva

Zadaće:

- kod djece vizualnu percepciju, pažnju i koncentraciju
- poticati kod djece razvoj fine motorike

Projekt: Putovanje kroz životinjski svijet

Cilj: stjecanje novih spoznaja i proširivanje znanja o životinjama i njihovim potrebama

Zadaće:

- utjecati na razvoj koordinacije i ravnoteže pri izvođenju oponašanja pokreta životinja
- poticati na pozitivan odnos s vršnjacima, empatiju i toleranciju
- stjecanje iskustava i spoznaja o životinjama i kontinentima

Projekt: U srcu moja obitelj stoji, nešto najvrednije što postoji

Cilj: potaknuti kod djece osjećaj pripadnosti, emocionalnu sigurnost te pozitivnu sliku o sebi

Zadaće:

- razvijati međusobnu suradnju među djecom
- jačanje pozitivne slike o sebi
- obogaćivanje govornih sposobnosti kroz prezentacije i plakate obitelji

Dječji vrtić Lenije

Projekt u vrtiću Lenije na razini vrtića naziva se **Kapljica vode**. Cilj projekta jest usvajanje novih spoznaja o vodi- njezinoj vrijednosti, važnosti, svojstvima, uporabi, štednji i rasprostranjenosti

Zadaće projekta:

- zadovoljiti djetetovu znatiželju i prirodnu potrebu za istraživanjem
- poticati i razvijati kreativno izražavanje djeteta u likovnom, glazbenom i scenskom području
- razvijati ekološku svijest o važnosti vode

Projekti skupina područnog objekta Lenije

Projekt: Feliksova pisma

Cilj: putovanjem kroz povijest upoznati različite vrste pisama i pisanog komuniciranja

Zadaće:

- potaknuti kod djece želju za istraživanjem povijesti

Projekt: Sportske igre tate Dubravka

Cilj: razvijanje cjelokupne motorike i koordinacije tijela uz stručnu pomoć tate kineziologa

Zadaće:

- potaknuti i razvijati cjelokupnu motoriku i koordinaciju tijela
- jačati samopuzdanje djece kroz igru i različite vježbe
- učiti poštivati pravila igre i „fair play“ ponašanje
- stvarati navike vježbanja i razvijati ljubav prema različitim sportovima

Projekt: Svijet u bojama

Cilj: potaknuti spoznavanje svijeta koji nas okružuje prepoznavanjem i imenovanjem osnovnih i drugih boja

Zadaće:

- obogaćivanje dječjeg rječnika
- razvijati sposobnost spoznavanja vanjskog svijeta kroz boje

Projekt: Četiri godišnja doba

Cilj: potaknuti djecu na opažanje promjena u prirodi ta na taj način proširivati spoznaju o godišnjem dobu.

Zadaće:

- poticati razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema našem okruženju
- omogućiti djeci stjecanje iskustava istraživanjem odnosa i veza između pojava (kiša, snijeg)

Dječji vrtić Jaslice Stribor

Projekt u Jaslicama Stribor na razini vrtića naziva se **Moja prva slikovnica**. Cilj projekta jest uvesti djecu u svijet mašte i kreativnosti

Zadaće projekta:

- proširiti dječji aktivni rječnik
- razvijati empatiju i pozitivnu sliku o sebi

Projekti skupina područnog Jaslica Stribor

Projekt: Moja obitelj i ja

Cilj: proširiti spoznaje o svojoj užoj i široj obitelji

Zadaće:

- zadovoljiti potrebu djeteta za osjećajem pripadnosti, sigurnosti i ljubavi
- razvijati osjećaj ljubavi prema drugim članovima obitelji (mama,tata,djed, baka...)

Projekt: Doživljaj radosti kroz glazbu i pokrete

Cilj: razvoj glazbenih sposobnosti djece, kao i poticanje ljubavi prema glazbi

Zadaće:

- poticati djecu na ljubav prema glazbi
- poticanje slušne percepcije

Projekt: Veseli zvuci

Cilj: proširiti dječji interes za glazbu različitim glazbenim aktivnostima

Zadaće:

- poticati razvoj glazbenog sluha za ritam
- poticati razvoj motorike uz glazbu (hodanje, okret, pljeskanje)

Projekt: Naša mala scena

Cilj: upoznati djecu s lutkama i kroz lutkarski svijet razvijati maštu

Zadaće:

- razvijati pozitivnu sliku o sebi, poticati empatiju kod djece, poticati razlikovanje emocija
- proširivati aktivni dječji vokabular
- razvijati pozornost slušanja i koncentracije

Projekt: Što sve ruke mogu

Cilj: potaknuti razvoj fine motorike kod djece

Zadaće:

- razvijati finu motoriku šake i prstiju
- razvijati koordinaciju pokreta ruku i cijelog tijela

Projekt: Igre bojama

Cilj: razvijati dječji interes za otkrivanje vlastitih mogućnosti u istraživanju boja putem igre

Zadaće:

- poticati djecu na prepoznavanje i imenovanje boja
- omogućiti djeci da se upoznaju s većim brojem likovnih tehnika te ih poticati da se istim likovno izraze

Dječji vrtić Budućnost

Projekt u vrtiću Budućnost na razini vrtića naziva se **Otkrivamo zajedno**. Cilj projekta jest pobuditi kod djece interes za istraživačke aktivnosti kojima se stimuliraju sva osjetila i koje im omogućuju dolaženje do samostalnih zaključaka i spoznaja

Zadaće projekta:

- razvijati finu motoriku šake i razvijati vještine baratanja predmetima

- razvijati samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi
- razvijati vještine aktivnog slušanja

Projekti skupina područnog objekta Budućnost

Projekt: Kako blagdanje i značajne datume uklopiti u tjelesne aktivnosti

Cilj: različitim oblicima kretanja utjecati na skladan razvoj djece u četvrtoj godini života

Zadaće:

- razvoj pokretljivosti i gipkosti (kretanje sa zadatkom, svladavanje prepreka, prolaženje ispod, između, preko...)
- razvijati koordinaciju pokreta u korištenju različitih predmeta (nošenje, sakupljanje, grupiranje, nizanje...)

Projekt: Sretan bez razloga

Cilj: igrom i kretanjem usvojiti osjetilne informacije iz okoline te integracijom istih spoznati svijet oko sebe

Zadaće:

- razvijati socijalno razumijevanje okoline-obitelji
- poticati na usvajanje primjerene komunikacije
- poticati djecu na međusobno pomaganje i uvažavanje

Projekt: Osjetila

Cilj: saznati nešto više o svijetu koji nas okružuje korištenjem osjetila vida, mirisa, okusa i opipa

Zadaće:

- osjetiti razliku između organa za osjetila i osjeta
- ukazati djeci na međusobnu povezanost osjetila
- upoznati djecu s ulogom osjetila u svakodnevnom životu

Projekt: Svi smo različiti, a opet isti

Cilj: probuditi dječju svijet o različitostima ljudi te poticati međusobnu toleranciju i uvažavanje osoba s invaliditetom kao i različitosti među nama

Zadaće:

- razvijati pojam o sebi te poticati stvaranje bolje slike o sebi
- poticati pozitivne stavove prema osobama s tjelesnim oštećenjima u razvoju

Projekt: Mali istraživači

Cilj: poticanje radoznalosti i aktivnog istraživanja djece putem senzomotričkih aktivnosti

Zadaće:

- razvijati koordinaciju i preciznost u baratanju predmetima (nošenje, skupljanje, slaganje uvis, otvaranje i zatvaranje...)
- motivirati djecu na istraživanje predmeta različite teksture, dimenzije, oblika, boja
- njegovati razvoj taktilne, vizualne i slušne percepcije te percepcije mirisa, okusa i njuha (dodir, osjeti, oblici, strukture, tišina, boje, materijali)

Projekt: Imam tijelo i osjetila

Cilj: omogućiti djeci što bolje upoznavanje ljudskog tijela kroz mnoštvo različitih oblika vlastitog djelovanja

Zadaće:

- razvijati koordinaciju, pokretljivost i spretnost pri kretanju (raznoliki načini kretanja, kretanja sa zadatkom, svladavanje prepreka)
- poticati iskustva dodirrom, vidom, sluhom, njuhom, kušanjem i kretanjem

Projekt: Predčitačke vještine

Cilj: ovladavanje grafomotoričkim i predčitačkim vještinama:

Zadaće:

- razvoj sposobnosti doživljavanja i razumijevanja literarnih i scenskih djela

- razvoj slušne percepcije i razumijevanja govora

Projekt: Kako mjerimo vrijeme

Cilj: usvojiti osnovna znanja o godini, mjesecima, danima, satima

Zadaće:

- stjecati iskustva i spoznaja o mjerenju vremena (istraživanje, bilježenje, obavljanje određenih radnji u zadanom vremenu)
- poticati na donošenje samostalnih odluka (samoprocjena, samoinicijativa)

Dječji vrtić Pčelica

Projekt u vrtiću Pčelica na razini vrtića naziva se **Od otpada do igrčke**. Cilj projekta jest sakupljanjem otpada poticati djecu na očuvanje prirode

Zadaće projekta:

- poticati djecu na dosljednost u radu
- izgrađivati pozitivan stav djece prema prirodnim resursima

Projekti skupina područnog objekta Pčelica

Projekt: Sakupljam i stvaram

Cilj: razvijati ekološku svijest o važnosti razvrstavanja i uporabi recikliranog materijala

Zadaće:

- poticati i razvijati kreativno izražavanje
- zadovoljiti dječju znatiželju i prirodnu potrebu za istraživanjem

Projekt: Zdrava hrana

Cilj: upoznati djecu s važnosti zdrave prehrane za njihov rast i razvoj

Zadaće:

- potaknuti djecu na iskustveno učenje
- poticati djecu na isprobavanje različitih okusa i samostalno pripremanje zdrave hrane

Projekt: U svijetu boja

Cilj: uočavati i imenovati boje oko nas

Zadaće:

- razvijati finu motoriku šake upotrebom kista
- razvijati pozitivnu sliku o sebi kroz uspješnost u radu
- prepoznavati i imenovati osnovne boje

Projekt: Zvukovi oko nas

Cilj: približiti djeci različite vrste zvukova

Zadaće:

- razvijati vještinu aktivnog slušanja zvukova
- poticati dječju radoznalost u istraživačkim aktivnostima
- razvijati taktilnu percepciju, istraživanje materijala i prepoznavanje zvučnih predmeta

Projekt: Moj grad

Cilj: upoznavanje našeg grada i stjecanje znanja i predodžbi o svome gradu

Zadaće:

- razvijati dječju percepciju
- utjecati na povećanje i bogaćenje rječnika te razvoj govora i govornih vještina
- poticati i omogućiti kreativne, raznovrsne oblike izražavanja: bojom, glinom, neoblikovanim materijalom

Projekt: Sunce kao izvor energije

Cilj: usvajanje znanja i vještina o bogatstvu i očuvanju prirode

Zadaće:

- poticati djecu na postavljanje pitanja kao način učenja i novih spoznaja
- proširivanje dječjih iskustava i znanja o suncu
- otkrivati Sunce kao izvor života na Zemlji i simbol Isusa našeg prijatelja i spasitelja -Boga

Dječji vrtić Naša radost

Projekt u vrtiću Naša radost na razini vrtića naziva se **Vlakovi**. Cilj projekta jest podržavati iskazan dječji interes za vlakove te ga upotpunjavati novim spoznajama i doživljajima o vlakovima, željezničarskim zanimanjima te putovanjima vlakom

Zadaće projekta:

- usvajanje osnovnih znanja o željezničkom prometu
- usvajanje neophodnih i najosnovnijih pravila, navika i bontona kada se koristimo željezničkim prijevozom
- bogaćenje rječnika novim riječima za predmete, pojave i radnje

Projekti skupina područnog objekta Naša radost

Projekt: Šuma kroz godišnja doba

Cilj: naglašavanje važnosti očuvanja kvalitete okoliša i stvaranje ekološki educirane svjesne i savjesne djece

Zadaće:

- upoznati djecu s pojmom šuma
- razvijati svijest o važnosti očuvanja šuma
- upoznati djecu sa svim fazama života drveća

Projekt : Zanimanja ljudi

Cilj: upoznati glavna obilježja pojedinih zanimanja ka i ulogu svakog zanimanja u funkcioniranju cjelokupnog društva

Zadaće:

- razvijati svijest kod djece o važnosti svakog zanimanja
- razvijanje i promicanje pozitivnih vrijednosti, učenje i poštivanje različitosti
- poticati radoznalost prema određenim zanimanjima i svrsishodnosti istih

Projekt: Tko sam ja, a tko si ti?

Cilj: senzibilizirati drugu djecu u skupini na dijete s posebnim potrebama kroz razvoj svijesti o sebi, uvažavanje i razumijevanje drugih

Zadaće:

- stjecati iskustva osjetilnim putovima (svih pet osjetila)
- razvijati djetetovo samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi

Projekt: Igra zvukovima

Cilj: utjecati na razvoj slušne percepcije djeteta kroz slušanje i oponašanje zvukova iz prirode, kao i buditi djetetov interes za glazbu doživljavanjem, slušanjem, razlikovanjem i reproduciranjem zvukova

Zadaće:

- pobuđivati radosno raspoloženje kod djeteta zvukovima i glazbom
- razvijati osjećaj za jačinu, ritam i dinamiku zvuka
- poticati razvoj govora kod djeteta, na prirodan i melodičan način, zvukovima i glazbom

Dječji vrtić Vladimir Nazor

Projekt u vrtiću Vladimir Nazor na razini vrtića naziva se Ekipa za 5. Cilj projekta jest uživanje u izazovima i uzbuđenjima koje pružaju sportske aktivnosti

Zadaće projekta:

- stvarati, podržavati i njegovati udruživanje djece u sportske ekipe, poticati timski duh i grupnu povezanost
- staviti djecu u aktivan odnos prema sebi i svome zdravlju, kako bi bili motorički spretniji te imali bolju koordinaciju pokreta
- razvijati i poticati disciplinu te stvaranje radnih navika

Projekti skupina područnog objekta Vladimir Nazor

Projekt: Kutijom do igre

Cilj: razvijati stvaralačke osobine te potaknuti djecu i roditelje na izradu igračaka od pedagoški neoblikovanog materijala

Zadaće:

- razvijati sposobnost manipulacije šakom i prstima šake
- omogućiti samostalnost djeteta u trajanju određene aktivnosti
- razvijati spoznaje o mogućnostima manipulacije predmetima

Projekt: Zrno do zrna-pogača

Cilj: upoznavanje s raznim vrstama žitarica, za procese nastajanja tijesta i kruha te poticati zahvalnost za aplodove zemlje

Zadaće:

- razvijanje sposobnosti manipulacije prstima
- razvijanje sposobnosti izvođenja jednostavnih generalizacija prema karakteristikama predmeta (oblik, veličina, kakvoća)

Projekt: Volim svog kućnog ljubimca

Cilj: zadovoljiti dječji interes za životinjama te omogućiti djeci stjecanje znanja o njima

Zadaće:

- upoznavanje novih pojmova tj. više različitih vrsta kućnih ljubimaca
- poticati i razvijati dječju maštu i kreativnost kroz likovne aktivnosti

Projekt: Matematika kroz igru

Cilj: probuditi dječju znatiželju za matematiku u svijetu oko nas, usvojiti osnovne matematičke pojmove i rješavanje matematičkih problema

Zadaće:

- poticati prepoznavanje brojeva i razumijevanje pojma broj
- poticati prepoznavanje različitih geometrijskih oblika
- razvrstavati i grupirati predmete (prema svojstvima ili zadanom kriteriju) te uočavati odnose među predmetima

Projekt: Volim mamu, tatu

Cilj: proširiti saznanja o vlastitoj obitelji i upoznati obitelj svojih prijatelja

Zadaće:

- njegovati ljubav i ponos prema obitelji, izgraditi u djeci osjećaj pripadnosti, emocionalne sigurnosti, samopouzdanja te pozitivne slike o sebi
- razvijati osjećaj pripadanja ljudskoj zajednici, zanimanje i ljubav za vlastite korijene
- upoznavanje djece s najužim članovima obitelji, razvijanje osjećaja topline u obiteljskom domu

Projekt: Pričaj mi priču

Cilj: približiti djeci pisanu riječ te senzibilizirati roditelje i javnost na važnost ranog čitanja djeci

Zadaće:

- bogatiti dječja iskustva o svijetu koji ih okružuje kroz priče i slikovnice
- razvijanje dječje mašte i kreativnosti
- stjecati naviku posuđivanja, čuvanja i vraćanja knjiga i slikovnica u knjižnicu

Projekt: Krećem u školu

Cilj: stjecanje znanja, vještina i navika koje će djeci omogućiti uspješno uključivanje u sustav školovanja

Zadaće:

- stjecanje osnovnih znanja o svijetu koji nas okružuje
- razvijanje socio-emocionalnih kompetencija važnih za uspjeh u školi

Projekt: Moj grad i ja

Cilj: upoznavanje prirodnih ljepota i znamenitosti grada; njegovanje starih kulturnih vrijednosti i običaja

Zadaće:

- razvijati i njegovati ljubav prema svome gradu
- upoznati kulturne i povijesne vrijednosti grada u kojem živimo

Napomena: Kod projekata su navedeni ciljevi i zadaće. Aktivnosti će nastajati prema interesu djece kako se projekti budu razvijali. Isto tako, navedeni su glavni projekti po vrtićima za koje su odgojiteljice krajem pedagoške godine uočile da postoji interes djece za njih.

Literatura:

1. Konvencija o pravima djeteta (2001.), Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
2. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Narodne novine 5/15).
3. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture, broj 7/8, 1991. godine).
4. Slunjski E. (2006). Stvaranje predškolskog kurikulumuma. Zagreb: Mali profesor.
5. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine 124/2014)
6. Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, broj 10/97)